

Naziv studije slučaja	Obiteljska prijevarena u turističkom sektoru
Opis	Turističkim projektima nastojale su se unaprijediti gospodarske aktivnosti i poboljšati mogućnosti zapošljavanja u različitim općinama te stanovništvu omogućiti alternativni prihodi. U okviru tih projekata tri su pojedinca, roditelj i njegovo dvoje djece, podnijela zahtjeve za financiranje za tri različita hotela s ciljem razvoja turizma u tom području.
Predmetni strukturni i investicijski fondovi	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)
Vrsta nepravilnosti	Moguća interna prijevarena unutar upravljačkog tijela
Mehanizam izvješćivanja	Upravljačko tijelo prijavilo je nepravilnost na temelju nalaza prve provjere na terenu, kojom je utvrđeno da se tri hotela upotrebljavaju kao jedan.
Prijava u sustavu za upravljanje nepravilnostima	† Da
Znakovi upozorenja	<p>Pokazatelji i znakovi prijave kojima se pobudila sumnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tri gotovo identična prijedloga projekta podnesena su za odobrenje - podnositelji zahtjeva imali su isto prezime - zahtjevi su upravljačkom tijelu podneseni istog dana - otkriveno je da su podnositelji zahtjeva roditelj i njegovo dvoje djece - za sva tri hotela upotrebljavao se jedan ulaz.
Opis obrasca prijave	<p>Upravljačko tijelo programa za ruralni razvoj primilo je tri zahtjeva za financiranje. Podneseni su zahtjevi za projekte u nastavku:</p> <p>podnositelj zahtjeva 1.: „Izgradnja obiteljske kuće za ruralni turizam”</p> <p>podnositelj zahtjeva 2.: „Izgradnja zgrade s privatnim sobama za goste za ruralni turizam”</p> <p>podnositelj zahtjeva 3.: „Izgradnja pansiona s restoranom za ruralni turizam”.</p> <p>Projekti su odobreni i sredstva su dodijeljena, a potom su i zgrade izgrađene. Upravljačko tijelo zakazalo je provjeru na terenu u okviru provedbe kontrole projekata i izvršenja međuplaćanja i završnih plaćanja. Provjerom na terenu utvrđeno je da su tri zgrade izgrađene vrlo blizu i da se za njih upotrebljava samo jedan ulaz i jedna recepcija, zbog čega je djelovalo kao da je u pitanju jedan hotel, a ne tri odvojena projekta. Provjerama na terenu utvrđeno je da se namještaj upotrebljavao u sve tri ustanove te da njegova upotreba nije bila u skladu s ciljevima projekta. Otkriveno je da su podnositelji zahtjeva roditelj i njegovo dvoje djece.</p>

	Prevaranti su time pokušali zaobići maksimalni iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti.
Kako je prijevara otkrivena	<p>Prijevara je otkrivena provjerama na terenu. Upravljačko tijelo poduzelo je mjere kao odgovor na prijevaru. Na temelju inspekcija i dodatnih nalaza upravljačko tijelo odlučilo je da se isplaćene subvencije trebaju vratiti i pokrenulo je postupak za povrat neutemeljeno isplaćenih iznosa slanjem dopisa sa zahtjevima za dobrovoljan povrat.</p> <p>Korisnici su odbili platiti dug i pokrenuta je građanska parnica.</p> <p>U vrijeme pretpristupnih programa i tijekom prvog programskog razdoblja od 2007. do 2013. o takvim je predmetima odlučivao sudac redovnog suda (ne upravnog suda). Na prvostupanjskom sudu (regionalni sud) sudac je od upravljačkog tijela zatražio da predoči protokole provjera na terenu, što ono nije učinilo (razlozi su i dalje nepoznati). Stoga sudac nije prihvatio činjenično stanje da su provjere na terenu provedene i presudio je u korist korisnika.</p> <p>Upravljačko tijelo moralo je podnijeti žalbu radi zaštite financijskih interesa Unije i državnih proračuna. Na drugostupanjskom sudu (okružni sud) ista je dokumentacija zatražena od upravljačkog tijela, ali ono je ni tada nije predočilo. Stoga je ta žalba odbačena.</p> <p>Budući da je upravljačko tijelo ponovno moralo podnijeti žalbu na odluku, slučaj je upućen na treću i posljednju razinu (Vrhovni sud). Kao i u prethodna dva slučaja, upravljačko tijelo nije bilo uspješno u postupku jer ponovno nije predočilo zatraženu dokumentaciju. Zbog toga je korisnik zadržao sva sredstva, a upravljačko tijelo moralo je platiti troškove postupka. Sredstva Unije nadoknađena su iz državnog proračuna (i otpisana nakon razdoblja od dvije godine tijekom kojih upravljačko tijelo nije vratilo ta sredstva).</p> <p>Nakon nekoliko godina pokrenuta je istraga, ali rok zastare već je istekao. Utvrđeno je da je cilj korisnika bio zaobići maksimalna bespovratna sredstva u iznosu od 250 000 EUR podnošenjem zahtjeva za ukupno 750 000 EUR u trima odvojenim zahtjevima radi izgradnje jednog velikog hotela.</p>
Zabilježene poteškoće	Jedan od problema bilo je vrijeme potrebno za postupanje s nepravilnostima. Od dana isplate sredstava do zaključenja predmeta nepravilnosti prošlo je gotovo deset godina. Od otvaranja do zaključenja predmeta nepravilnosti prošlo je sedam godina i šest mjeseci. To znači da kada su istrage konačno pokrenute (nakon građanskih parnica), svi rokovi zastare već su istekli.

	<p>Dodatna poteškoća bila je to što upravljačko tijelo nije u građanskoj parnici predočilo popis za provjeru na terenu prema kojem je zaključeno da je došlo do nepravilnosti (i moguće prijevare). Sud je presudio u korist korisnika. Zatim je na temelju odluke suda predmet zaključen uz obrazloženje da „nema nepravilnosti”. Zanimljiv aspekt istrage jest i pitanje zašto upravljačko tijelo nije tu dokumentaciju predočilo na sudu. Istraga upućuje na to da je upravljačko tijelo izrazito loše obavljalo svoje pravosudne zadatke ILLI da je prijevarena vrlo vjerojatno ostvarena u suradnji s nekim iz samog upravljačkog tijela.</p>
<p>Uočene slabosti</p>	<p>Ta vrsta prijevornog postupanja omogućena je zbog brojnih nedostataka, na primjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • manjak postupaka za sprečavanje sukoba interesa: tri podnositelja zahtjeva s istim prezimenom podnijela su zahtjev za tri slična projekta i ti su im zahtjevi odobreni • slabosti u sustavu – u okviru pretpristupnih mjera i prvog programskog razdoblja od 2007. do 2013. primjenjivao se sustav građanskih sudova, što je dovodilo do različitih praksi i nejasnoća • problemi integriteta: ova shema prijevarena vjerojatno je organizirana uz pomoć osobe iz upravljačkog tijela. <p>Zbog toga su za naredna programska razdoblja utvrđeni i ispravljani brojni uočeni problemi, i to uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nove disciplinske mjere • nova interna pravila o provjeri podnositelja zahtjeva • nova pravila o postupcima za sprečavanje sukoba interesa • nova pravila o žalbenim nepravilnostima i financijskim korekcijama, koja su uvedena Zakonom o europskim strukturnim i investicijskim fondovima, kojim se propisuje da se svi sudski postupci vode pred upravnim sudovima.